

תוכניתו של טראמפ תשנה את מערכת השיקולים של כל השחקנים באזור

05.02.2025 | שבת בן מאיר written by

קשה לחזות לאן יתפתחו הדברים בעקבות חזונו של הנשיא טראמפ לרצועת-עזה, מה שברור הוא, שהצגתו באופן פומבי, תביא לכל הפחות לשינויים במערכת-השיקולים של כל אחד מהשחקנים באזור וכבר מייצרת לנשיא האמריקני מנוף שבו יוכל להסתייע בקידום תוכניותיו למזרח התיכון.

מי שחשב שאמירותו החוזרות ונשנות של הנשיא טראמפ על העברת פלסטינים מעזה, היו פליטת פה או הפרחת בלון ניסוי, נאלץ הלילה לגנוז את מחשבותיו. נאומו של הנשיא האמריקני הבהיר כי זהו אחד מהעוגנים בתוכנית שגיבש לאזור הזה. אין צורך לחפש מטרות סמויות או שיקולים נסתרים לעמדתו. תשובותיו לשאלות העיתונאים סיפקו הסברים לכך. הוא כבר הספיק להוכיח כי איננו מחויב לכללי המשחק ולא מהסס לפרוץ מסגרות ופרדיגמות. זו הגישה שאיתה הוא ניגש לפתור את בעיית עזה הסבוכה. אפשר להסכים עמו או להתנגד, אך נראה כי פיו ולבו שווים.

העולם הערבי עדיין בתדהמה. רעיון העברתם של פלסטינים למדינות שכנות, עורר חרדות ישנות במצרים ובירדן. הן אף פעם לא הסתירו את חששותיהן מהניסיון לפתור על גבן את הבעיה הפלסטינית. בקהיר ובעמאן גילו רגישות רבה כלפי כל אמירה שצידדה בפתרונות כאלה.

ההתנגדות לתוכנית טראמפ חוצה גם את כל שאר המדינות הערביות. חלקן, מתוך הזדהות עם הפלסטינים ועם עיקרון הדבקות באדמה, חלקן מחשש כי יצטרכו לשאת בעצמן בחלק מהנטל של יישום התוכנית. הפליטים הפלסטינים אינם רצויים לפחות בחלק מהמדינות האלה. במיוחד לא כעת, לאחר שהפגינו את הכישורים והעמדות שהם עלולים להביא עימם מעזה.

סימני לחץ קשים במיוחד נראו אצל דוברי חמאס. בזה אחר זה הם גינו את כוונתו של הנשיא טראמפ הזהירו כי רעיונות כאלה יגבירו את אי-היציבות ויוסיפו שמן למדורה וחתמו בהבטחה "לא נאפשר לאף מדינה בעולם לכבוש את אדמתנו או להטיל אפוטרופסות על עמנו הפלסטיני הגדול".

מי שמגדירים עצמם כפליטים ומנציחים בסיוע גופים כמו אונר"א את פליטותם, מיהרו הפעם להכריז כי עזה היא ביתם ואדמתם?

את שתיקתה של ישראל הרשמית בעניין יוזמה זו, ניתן להבין. כל אמירה מצידה תמקד אליה את האש, תאפשר לגבש נגדה חזית של המדינות המתנגדות, תגרור צעדים מצידן כלפיה ותגבה ממנה מחירים. אם לאחר תמיכתה התוכנית תיכשל היא תהיה עלולה להיות מואשמת בכך. לעת עתה העמימות מספקת מפלט מפני הסיכונים הללו. את השיח בעניין זה היא לא חייבת

לעשות אל מול פני האומה.

יהיו מי שיראו בתוכניתו של טראמפ פתרון לגהינום העזתי, לאזור ש"אין בו כלום חוץ ממוות והרס". אחרים ימצאו בה מהלך משלים למלחמה. כזה, שיאפשר את הטיפול בעשרות הקילומטרים של המנהרות שנותרו בשטח, את השמדת היכולות הצבאיות שנותרו לחמאס שדוגמא להן ראינו במפגני השחרור של החטופים ואת הוצאתם מהרצועה של תושבי מחנות הפליטים שהם ליבת התמיכה בחמאס. מהלך כזה יערער את עקרון הדבקות הפלסטינית באדמה ("סומוד") יעצים את תודעת המחיר על ההתקפה הנפשעת של ה-7 באוקטובר ויצור תנאים לשינוי עמוק, מהסוג הנדרש ברצועת-עזה.

כך או אחרת, ישראל לא יכולה להרשות לעצמה להתפשר על תוצאת הסיום ברצועת-עזה. מיטוט שלטון חמאס, פירוז האזור הזה מיכולות צבאיות ויצירת תנאים שיבטיחו כי לא יישקף ממנו איום עתידי לביטחון אזרחי ישראל, חיוניים כדי להבטיח שסבב הלחימה הזה יהיה האחרון.

התפרסם בישראל היום, בתאריך 06.02.2025.

****הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.****